

MIRANT EL MODEL

GRAVATS ANTICS SOBRE EL TREBALL DE L'ARTISTA

Quan se'm va demanar si cediria uns quants gravats de la meua col·lecció per exposar-los a la nova seu del Cercle Artístic de Sant Lluç no m'hi vaig poder negar. El tema de les obres i la institució on s'exposarien encaixaven com l'anell al dit. Una entitat centenària i prestigiosa, que estrenava una magnífica seu al Palau Mercader de Barcelona, acolliria un conjunt d'obres el tema de les quals era precisament el centre de l'activitat de la institució: el dibuix i la pintura a partir del model.

Els gravats de la mostra formen part d'una col·lecció més àmplia que he anat formant al llarg dels anys, amb obres que representen l'artista en relació amb la seva activitat i les seves aspiracions. El gruix d'aquesta col·lecció va ser exposat per primera vegada la primavera de 2008 a la Fontana d'Or de Girona amb el títol *La imatge de l'artista*. *Gravats antics sobre el món de l'art*. L'exposició, juntament amb un catàleg que jo mateix, com a historiador de l'art, vaig escriure, va ser produïda per la Fundació Caixa Girona. Un dels cinc àmbits que van formar part d'aquell projecte va agrupar obres que representen l'artista treballant, i són els gravats que s'han seleccionat per a la present exposició.

Es tracta d'obres que es poden valorar de maneres diverses. A vegades el seu valor rau en la seva raresa, en la dificultat de trobar-les, o fins i tot de veure-les, en exposicions o en els fons d'obra gràfica conservats en museus i col·leccions públiques, que no ho tenen pas tot. També poden ser admirades per la seva qualitat, tant pel virtuosisme tècnic que exhibeixen com per la seva originalitat o la seva bellesa. Però, sobretot, en aquest context del Cercle Artístic de Sant Lluç són imatges interessants per la seva iconografia: l'artista a la feina, enfrontat amb el model. A l'exposició es poden veure algunes de les estampes més conegudes de tallers artístics del Renaixement -com el burí d'Enea Vico de l'Acadèmia de Baccio Bandinelli-, els elegants i informatius gravats d'Abraham Bosse o l'interessant gravat inacabat de Rembrandt, *Artista dibuixant una model*. Diverses obres recreen els valors i les activitats de les acadèmies d'art, escenes a vegades tractades de manera còmica o satírica, com en el cas dels gravats acolorits de Thomas Rowlandson. La selecció inclou la petita obra mestra de Daniel Chodowiecki, *Cabinet d'un pintor*, i, cronològicament, acaba evocant l'estudi romàntic amb *The Artist's Dream*, un efectista gravat a la manera negra de John Sartain que representa un somni de l'artista en la solitud del seu estudi.

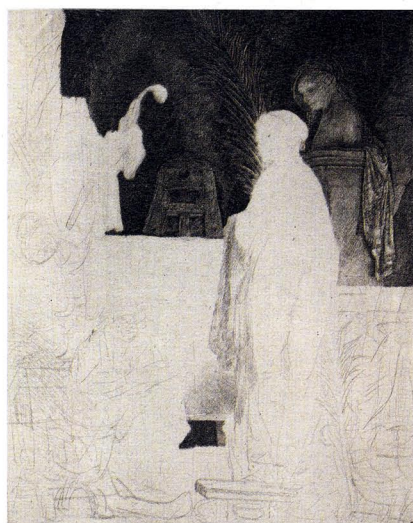
No s'ha d'oblidar, malgrat tot, que aquestes imatges no es poden pas interpretar, ni de bon tros, com si fossin proves visuals de fets històrics. Tot i que a vegades sembli que evoquen amb versemblança el món real de l'art i de l'artista, normalment són imatges idealitzades que al·ludeixen a desitjos i aspiracions més que a realitats. En tot cas, són obres que remetent a la nostra pròpia tradició cultural, a un món de l'art passat, però que és el nostre. Confiam que aquests gravats, malgrat que van ser creats fa segles, encara tinguin el poder d'activar la curiositat i l'interès del visitant actual que freqüenta exposicions d'art.

Vicenç Furió

Professor d'Història de l'Art a la Universitat de Barcelona i expert en gravat

Enea Vico a partir de Baccio Bandinelli, *L'Acadèmia de Baccio Bandinelli*, c. 1550. Burí, 310 x 480 mm

Rembrandt van Rijn, *Artista dibuixant una model*, c. 1639. Segon estat. Aiguafort, burí i punta seca, 231 x 184 mm